

25 novembre 2016

Dia Internacional per a l'Eliminació
de la Violència cap a les Dones

25 de Novembre 2016

Propostes Didàctiques

vives,
lliures i
apoderades

CONFEDERACIÓN
INTERSINDICAL
Organización de Mujeres

STEI
INTERSINDICAL

25 de Novembre 2016

Propostes Didàctiques

Educació Infantil, Primària, E.S.O., Batxillerat i F.P.A.

índex

Justificació i objectius	Pàg. 3
Educació Infantil	Pàg. 6
Educació Primària. Alumnat de 6 a 9 anys.	Pàg. 7
Educació Primària. Alumnat de 9 a 12 anys.	Pàg. 9
E.S.O. Alumnat de 12 a 14 anys.	Pàg. 11
E.S.O. Alumnat de 14 a 16 anys.	Pàg. 13
Batxillerat, F.P. i Educació de Per- sones Adultes.	Pàg. 15
Recursos: Què llegir, què veure, què escoltar, què visitar...	Pàg. 17
Manifest del 25 de novembre de l'Organización de Mujeres de la Confederación Intersindical.	Pàg. 21
Taula de feminicidis	Pàg. 22

25 de Noviembre 2016
Propostes didàctiques
Educació Infantil, Primària,
E.S.O., Batxillerat i F.P.A.

STES INTERSINDICAL
Organización de Mujeres

Elaboració i coordinació:

Organización de Mujeres de Confederación Intersindical i Àrea de Publicaciones de la Confederación Inter-sindical

Portada, disseny i maquetació:

Mario Padilla. Àrea de Publicaciones de la Confederación Intersindical.

Edició i Distribució:

Confederación Intersindical. C/ Carretas, 14, 7è F, 28012 MADRID.

Tel.: 91 523 14 78. Fax: 91 532 22 80.

Correu electrònic: o_mujeres@stes.es | publicaciones@intersindical.es | www.stes.es

Han col·laborat en l'elaboració d'aquestes propostes didàctiques:

Macu Gimeno Mengual, M. Luz González Rodríguez, Elisa Simón Mateo, M. Carmen Gil Robles, Pilar López Gómez, Elena Infante Castro, Sandra Serra Teruel i Loly Verde Trujillo

Aquesta publicació o qualsevol de les seves parts es pot reproduir i distribuir lliurement, encara que ens agradaria que ens citéssiu.

25 de novembre

vives,
lliures i
apoderades

Proposta d'activitats

25 de novembre de 2016

vives, lliures i apoderades

Justificació:

L'Organització de Dones de la Confederació Intersindical, un 25 de novembre més, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència Contra les Dones, fa una crida a tots els agents de la comunitat educativa invocant la transcendència i magnitud que l'educació suposa per eradicar una de les majors i més perniciosos xacres en totes les parts del planeta: la violència que s'exerceix cap a les dones. Aquesta violència que es produeix en tots els àmbits de la societat. De manera explícita a través dels maltractaments, els feminicidis, l'explotació i tràfic amb finalitats sexuals, en els conflictes armats o en l'assetjament sexual; i de manera simbòlica a través dels mitjans de comunicació, la violència disculpada en les tradicions culturals i religioses o la violència institucional tolerada i silenciada.

Amb aquesta finalitat ens dirigim a vosaltres, alumnat, professionals de la docència i de l'orientació als centres, i us oferim aquesta nova contribució a la tasca educativa mitjançant una proposta didàctica amb activitats per treballar a l'aula, estructurada per cicles: infantil, primària, secundària, batxillerat i educació per a persones adultes.

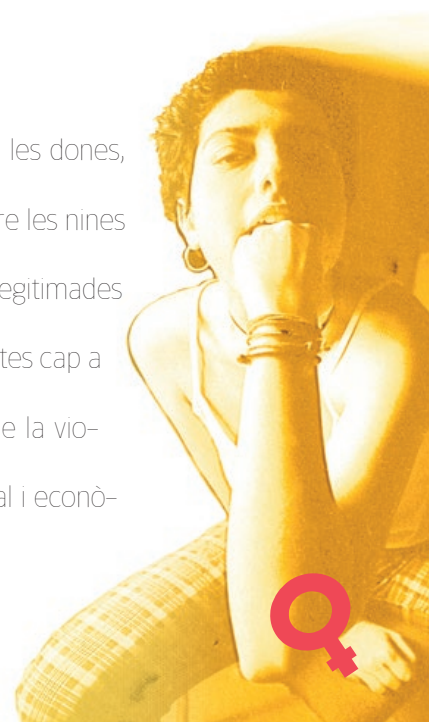
Amb aquests materials pretenem contribuir a configurar un currículum no sexista, on es superi la històrica invisibilitat de les dones i on s'ensenyi i s'apregui a construir la igualtat entre dones i homes, aportant materials i estratègies que permetin detectar i combatre situacions i conductes que condueixen a la violència contra les dones, al mateix temps que fomentar canvis cognitius, emocionals i actitudinals que permetin construir una convivència entre totes les persones regida pels principis de justícia social, equitat i igualtat. Conscienciem-nos i eduquem a les i als nostres joves en conseqüència. Nosaltres no estem mortes ni restem callades!

Continguts:

- Formes de violència contra les dones.
- Rols i estereotips socials que contribueixen a la violència contra les dones.
- Noves tecnologies i xarxes socials com a instruments per a exercir violència contra les dones.
- Violència simbòlica: els cànons de bellesa femenina, publicitat i els mitjans de comunicació.
- Prevenció de violència de gènere a través de l'educació en igualtat.
- Conseqüències de la desigualtat de gènere en la nostra societat.
- Llenguatge sexista.
- Micromasclismes: la subtileza de les noves formes de violència.

Objectius:

- Educar en igualtat com a instrument per a prevenir tot tipus de violència cap a les dones, potenciant actituds de respecte cap allò femení.
- Definir, visualitzar i identificar totes les formes de violència que s'exerceixen sobre les nines i les dones.
- Desenvolupar un esperit crític davant els costums, creences i pràctiques socials legitimades però que impliquen violència contra les dones.
- Dotar d'estratègies que permetin detectar les actituds violentes i els biaixos sexistes cap a les dones en els entorns més propers, família, amistats, centres educatius...
- Reflexionar críticament sobre tots aquells mites que minimitzen el problema de la violència de gènere.
- Reflexionar sobre la desigualtat i dissimetria entre sexes en l'àmbit social, laboral i econòmic com a causa de la violència de gènere.
- Conèixer els mecanismes i protocols d'actuació davant la violència masclista.

- Detectar el llenguatge sexista més agressiu en els mitjans de comunicació, llibres de text, música, art, etc., i desenvolupar estratègies de modificació davant el mateix.
- Detectar la violència simbòlica que s'exerceix socialment contra les dones, i desenvolupar una actitud de rebot davant d'ella.
- Reflexionar sobre les noves formes de violència cap a les dones a través de les xarxes socials.
- Reconèixer la violència de gènere com un problema social que ens afecta a totes i a tots i desenvolupar actituds de lluita activa en contra.
- Adquirir una imatge ajustada de cadascú/na amb la finalitat última de mantenir una autoestima adequada.
- Conscienciar a l'alumnat per compartir i assumir responsabilitats familiars i socials, de forma conjunta evitant estereotips sexistes.

Competències bàsiques:

1. Competència en comunicació lingüística:

- Usar el llenguatge per a la igualtat i la construcció de relacions iguals entre homes i dones.
- Analitzar els actes comunicatius que impliquen invisibilització o violència cap a les dones.

2. Competència matemàtica:

- Realitzar exercicis on mitjançant el càlcul de salaris, percentatges de representativitat femenina, contingents i quotes de poder, es posa de manifest les dissimetries socials i laborals entre dones i homes.

3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic:

- Recaptar informació sobre diferents aspectes de la vida quotidiana tant en documents impresos o online, on es revela una realitat incontestable com és la permanència de relacions de desigualtat entre homes i dones, així com un tracte discriminatori en l'àmbit laboral, social, econòmic, ... reflexionar i elaborar propostes d'intervenció per eradicar aquestes desigualtats.

4. Tractament de la informació i competència digital:

- Elaborar fitxes, cartells, vídeos, enregistraments musicals, PowerPoint, ... amb un ús adequat de les noves tecnologies, a partir de la cerca i selecció d'informació a través d'internet.

5. Competència social i ciutadana:

- Relacionar-se amb les altres persones per resoldre conflictes de forma pacífica. Valorar i respectar les aportacions de les dones a la societat.

6. Competència cultural i artística:

- Analitzar l'ús de la imatge de les dones en reproduccions artístiques, cinema, textos literaris, etc., amb la finalitat de posar en contacte a l'alumnat amb el patrimoni cultural, alhora que detecta els biaixos sexistes que puguin contenir.

7. Competència per aprendre a aprendre:

- Desenvolupar la capacitat d'aprendre per si mateixos i per si mateixes, a través del treball en equip entre iguals, la recerca i l'observació de la realitat quotidiana.

8. Autonomia i iniciativa personal:

- Fomentar l'autoestima, dignificar i apreciar allò femení per així trencar estereotips sexistes i afavorir l'autonomia de les persones per prendre les seves pròpies decisions.

Metodologia:

Al llarg de la Unitat Didàctica utilitzarem una metodologia activa i participativa que propiciï en el nostre alumnat, d'una banda, canvis en les actituds individuals, en els seus coneixements i les seves habilitats per eliminar les idees errònies que subjeuen en el fenomen de la violència de gènere, i d'altra banda, que ho capaci amb estratègies per detectar i reconèixer les diferents formes de violència cap a les dones i els possibles casos de maltractament que trobin al seu voltant.

Així doncs, la present UD fa ús de tècniques que promouen el canvi en les idees prèvies de l'alumnat, a través de la contrastació amb tot tipus de fonts documentals (escrites, visuals, musicals), així

vives,
lliures i
apoderades

com amb l'opinió dels seus iguals, sent aquesta tècnica, sobretot a l'educació secundària, una de les més eficaçes per afermar el procés d'ensenyament-aprenentatge, donada l'elevada receptivitat a ser educats pels seus iguals. Entre les tècniques utilitzades destacam els grups de discussió, jocs, role play, escriptura creativa, anàlisi de documents, pel·lícules, cançons, debat grupal...

Algunes de les activitats que hem elaborat es treballen de manera individual, buscant la reflexió personal, i d'altres, de manera cooperativa, propiciant la participació i el debat de l'alumnat. Potenciant en tots dos tipus d'activitats la sensibilització davant aquest important problema i la conscienciació per a una participació activa en la seva eradicació.

Criteris d'avaluació:

La proposta que presentam no es correspon amb una unitat didàctica a l'ús i, per tant, no pretenem una avaluació disciplinada de la mateixa. No obstant això, haurem conclòs amb èxit els nostres objectius si en finalitzar l'alumnat:

- Mostra actituds de respecte cap a les altres persones sense cap tipus de discriminació per raó de gènere.
- Reconeix i diferencia les diferents formes de violència cap a les dones i nines en el seu entorn proper.
- Mostra una actitud crítica davant accions o fenòmens que suposen discriminació o violència cap a les dones en els costums, creences i pràctiques socials habituals.
- Coneix i utilitza estratègies per detectar i eradicar actituds violentes i masclistes en els entorns més propers, família, amistats, centres educatius.
- Detecta i mostra rebuig cap a aquells mites que minimitzen el problema de la violència de gènere (superioritat "natural" l'home, l'amor ho pot tot, compatibilitat entre amor i maltractament, l'amor requereix lliurament total i pèrdua d'intimitat, l'amor és possessió i exclusivitat, etc.)
- Identifica les desigualtats entre sexes en l'àmbit social, laboral i econòmic com a causa de la violència de gènere.
- Coneix i sap posar en pràctica els mecanismes i protocols de denúncia de les actituds violentes cap a les dones.
- Detecta usos sexistes del llenguatge en diferents mitjans i utilitza estratègies per a corregir-los.
- És capaç de detectar les diferents manifestacions de violència simbòlica cap a les dones, i mostra rebuig davant d'elles.
- Considera la violència de gènere com un problema i s'implica activament en la seva eliminació.
- Adquireix una imatge ajustada a la seva pròpia existència, però en igualtat amb la d'altres persones.
- Adquirir una imatge ajustada de cadascú/na amb la finalitat última de mantenir una autoestima adequada.
- Comparteix i assumeix la coresponsabilitat evitant estereotips sexistes.

Educació Infantil

Activitats 1: La ruleta de les coses bones

En assemblea fem un torn de paraules sobre coses que poden fer mal a altres persones i ho denominam violència. Reconduim les aportacions cap a les coses bones que podem fer per una altra persona.

Dividim l'alumnat en dos grups. A cada grup se li donarà un cercle gran dividit en 10 porcions. Cada nin o nina dibuixarà una cosa bona (somriure, petons etc.) a la porció que li correspongui i ho acolorirà.

Quan estiguin acabats els dos cercles es perforaran en el centre i es col·locarà un enquadernador de manera que el cercle doni voltes i una fletxa indicadora.

Un alumne o una alumna donarà voltes a la ruleta. Quan s'aturi, sortirà la persona que va fer el dibuix i ho explicarà. Una vegada que l'hagi explicat, li donarà a la ruleta i sortirà la següent i així successivament.

Hem de garantir que surti tot l'alumnat.

NOTA: Segons el nivell anirem ampliant la dificultat de l'exercici. (Exemple en 5 anys ho completarem posant paraules)

Activitats 2: Això és violència

En assemblea explicar que és violència i com es pot exercir a partir de les aportacions en el torn de paraula de l'alumnat.

Donar a l'alumnat cartolines de colors. Cadascú dibuixarà el que és

violència per a ell o ella.

Els treballs s'exposaran en un racó de la classe. Després analitzarem que podríem fer perquè no hi hagi violència i ho parlarem.

NOTA: En cursos superiors podem fer una llista o quadrant de les coses bones que podem fer per a les altres persones.

Activitats 3: Tu em dones i jo et dono

En assemblea explicar el bé que ens sentim quan fem alguna cosa bé per les altres persones.

La professora o professor tindrà preparades targetes amb accions positives: besar, abraçar, somriure, acariciar etc.

L'alumnat caminarà lliurement per l'aula, quan la tutora ensenyi una targeta, l'alumne o alumna realitzarà l'acció que contengui

al company o companya que es trobi davant. Es tornarà a repetir l'acció amb una targeta diferent, i així successivament.

Acabat el treball grupal es posaran les targetes duplicades en un racó i individualment podran jugar a aparellar-les.

Al acabament de l'exercici poden comentar com s'han sentit.

NOTA: Segons el nivell podem anar compllicant l'exercici (En cursos superiors en comptes de dibuixos poden ser paraules)

Educació Primària

Activitats per a l'alumnat de 6 a 9 anys

Activitat 1: El ventall dels encants

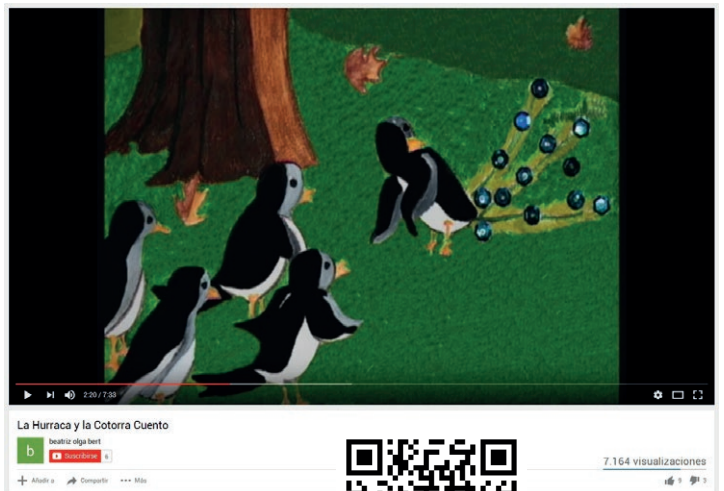
Activitat per desenvolupar l'autoestima i l'empatia en els nins i nines

Després del visionat del conte "L'urruca i la cotorra" <https://www.youtube.com/watch?v=sM5PU8PeEuE> preguntam a l'alumnat què pensaven les dues aus de si mateixes i per què van arribar a canviar d'opinió.

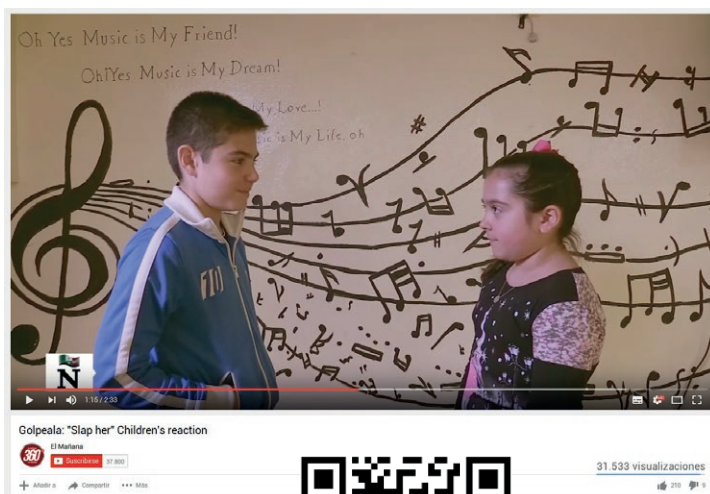
Després d'argumentar les respostes, el convidam a pensar en els seus trets positius i concloem que és important no oblidar aquests "encants", ja que ens solem centrar en allò negatiu de nosaltres mateixos o dels/de les altres.

Agrupam la classe en petits grups de 5 i cada nin o nina elabora un ventall de paper. La resta del grup escriu en cada plec dels altres 4 ventalls dos "encants" dels seus companys o companyes. Una vegada acabats, es llegirà en veu alta les qualitats positives de cada alumne/a.

Amb la finalitat de desenvolupar el grau d'autoestima, es portaran el ventall a casa i ho col·locaran en un lloc ben visible per no oblidar mai aquests "encants" i tenir-los ben presents.

Activitat 2: Copetja-la «Slap her»

<https://www.youtube.com/watch?v=6ZCqFIKPxUK>

L'alumnat visionarà atentament aquest video.

Preguntar: Què faries tu en lloc d'aquests nins si et diuen "copeja-la"? Per quina raó creis que no ho fan? Valorar les respostes. Què podem fer abans de respondre amb una agressió física? Anotar les respostes i reflectir-les en un lloc visible de l'aula per no oblidar-les.

Preguntar què coneixen sobre la "violència de gènere" Recopilar notícies en diaris o revistes relatives a aquest tema i proposar propostes que ajudin a millorar aquesta xacra social.

Activitats 3: Aprenem de Mara *Opcional*

Visionar el conte "Mara orelles de Papallona"
<https://www.youtube.com/watch?v=051fVwTM0UM>

• Comentar sobre l'actuació dels personatges del conte: la resta de companys/es i la de Mara davant les burles que rep.

Preguntar si creuen que la protagonista actua bé i què farien en el seu lloc.

Posar l'accent en el rebuig que hem de mostrar davant qualsevol burla, ja sigui física o de caràcter. Però també en què hem de reaccionar davant elles traient alguna cosa positiva del que ens diuen, com fa Mara, i acceptant-nos tal com som, diferents i iguals a la vegada.

Tornam a visionar el conte, i intentant respondre en cada escena amb arguments semblats als que contesta Mara. D'aquesta forma, intentam que busquin estratègies per resoldre conflictes o per evitar-los abans que succeeixin.

ALGUNS RECURSOS...

1. Vídeo sobre violència genero en anglès per a nins i nines:
<https://www.youtube.com/watch?v=U6OmeEBI7QY>
2. Conte "La Ventafocs que no volia menjar perdius":
<https://www.youtube.com/watch?v=FxY79rz4xWA>
3. Curtmetratge: "RATOLÍ EN VENDA":
<https://www.youtube.com/watch?v=XxvLDL8Smck>
4. WEB EDUCARUECA Recursos per fomentar l'autoestima:
<http://www.educarueca.org/spip.php?rubrique13>

vives,
lliures i
apoderades

Educació Primària

Activitats per a l'alumnat de 9 a 12 anys

Activitat 1: (Vídeo) El maltractament subtil

És un conte sobre com la societat genera en la dona una falta d'autoestima que facilita el maltractament. Es tracta d'un vídeo per conscienciar de la importància de voler-se i acceptar-se com cadascun és. I ensenyar als nins i nines que la veritable bellesa és una actitud i cadascun o una és bell o bella quan és autèntic o autèntica.

Després de veure el vídeo, fer debat sobre el model de bellesa imposat, i la llió que mostra el vídeo sobre ser un mateix.

<https://www.youtube.com/watch?v=Oy9zJ5J2bWA>

Activitat 2: Dinàmica de la caixa màgica

S'explica a l'alumnat el següent: en aquesta caixa que tenc a les meves mans, tenc alguna cosa molt bella, és una cosa única al món, plen de qualitats com: bo/na, simpàtic/a, agradable, just/a, i moltes altres coses que serien interminables si les volgués enumerar, però a més de ser bell/a, el que hi ha aquí dedins et pot impedir que assolis les teves metes i aconseguis el que desitges.

Cada nin/a mira el contingut de la caixa de forma silenciosa.

I quan acaba l'últim/a, s'ha de reflexionar sobre les següents preguntes:

- Algun/a va endevinar o va imaginar que podia trobar-se amb el seu rostre?

- Què van sentir quan van veure la seva cara a l'interior de la caixa?
- Què creuen que pot passar si no s'accepten tal com són?

Reflexió Final:

Demostrar-li a la persona participant la seva vàlua, contribueix al millorament del seu autoconcepte. Aquesta tècnica es constitueix en un mitjà significatiu de demostrar-li a cadascú/na la seva condició de ser únic i irremplaçable, perquè pugui valorar-se tal com és, en la seva integritat de persona.

Activitat 3: (Vídeo) «La Lluna», d'Enrico Casarosa

<https://youtu.be/oAcwe21HU6U>

Preciós curt que mostra com els nins/es estan aquí per desenvolupar el seu potencial i els seus talents únics, encara que guiats per exemple dels seus majors.

Coses que puc fer bé.

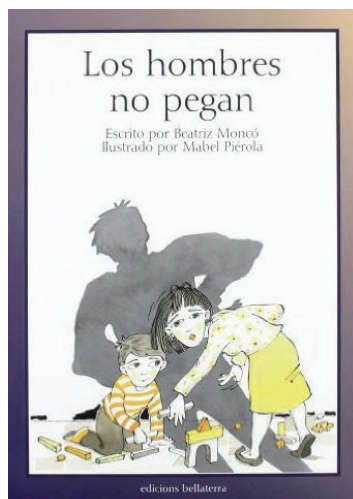
Consisteix en elaborar una llista o repassar una sèrie de tasques on el nin/a ha de classificar les coses que són capaços de fer, aquelles que creuen que se'ls dona bé. Veure que encara que hi ha coses que no saben fer bé, i, d'altres que se'ls donen de meravella. Tots tenim punts forts i punts no tan forts.

Educació Primària

Activitats per a l'alumnat de 9 a 12 anys

Activitat 4: (Conte) «Els homes no peguen»

Conte "Los hombres no pegan". Editorial: Bellaterra 2005 Beatriz Moncó (Text) i Mabel Piérola (Il·lustracions).

Los Hombres no pegan és un conte que tracta de cridar l'atenció contra la violència familiar i de gènere. És un avis contra la masculinitat mal entesa, contra la desigualtat entre homes i dones, contra el maltractament domèstic, contra les estructures de poder que permeten que les famílies i les seves relacions es converteixin en un terror quotidià, en un camp de batalla on els més febles poden perdre la vida.

Debat posterior sobre la relacions home i dona en les famílies.

<https://www.youtube.com/watch?v=muzqoGnh4-M>

vives,
lliures i
apoderades

E.S.O.

Primer Cicle. De 12 a 14 anys

Activitat 1: Sí vull... - NO vull...

SÍ

Preparar dos panells on l'alumnat pugui penjar, amb xinxetes o agulles, targetes que portarem preparades. En un panell posarem de títol SI VULL... i a l'altre NO VULL...

A les targetes anirem a escrivint supòsits en els quals es produeixin situacions subtils i no tan subtils de violència de gènere i situacions igualitàries.

Repartirem a l'alumnat deu targetes i donarem un temps aproximat de 15 minuts per a què les vagin col·locant en els dos panells.

Tot seguit llegirem en veu alta les targetes del panell SI VULL... i les del NO VULL.

Dividirem la classe en dos grups, assignant a cadascun un panell. Hauran de defensar el seu panell amb els arguments que puguin (20 minuts). Exposició en comú de les argumentacions obrint un debat de 15 minuts.

Canviar les targetes necessàries després del debat- reflexió.

Exposar les conclusions a les quals s'arriben.

NO

SUPÒSIT 1

Elena i Xavier són germans bessons de 14 anys. Els seus pares sempre els deixen sortir els caps de setmana. Cadascun té la seva colla d'amigues i amics, però des de sempre a Xavier li han responsabilitzat de recollir a la seva germana per portar-la a casa a l'hora de tornada.

SUPÒSIT 2

Carme ha començat a sortir amb un jove del seu nou Institut. Cada vegada que li dona a un m'agrada a les fotos dels seus amics a través de Facebook el seu al·lot li fa mala cara.

SUPÒSIT 3

Carles és un jove de 13 anys a qui li agrada la seva amiga Maria. Ella és una adolescent molt activa que vol ser delegada de la seva classe. Carles sempre l'anima a què faci tot el que es proposi.

SUPÒSIT 4

A casa de Cristina i Marc (13 i 12 anys) es reparteixen les tasques per setmanes. Si aquesta setmana a Cristina li toca treure els fums i a Marc, rentar els plats i a la setmana següent, canvien les tasques.

SUPÒSIT 5

Lola surt cada dissabte a la tarda amb les seves amigues i el seu pare gairebé sempre, abans d'anar-se, critica la seva roba. Que si va molt provocativa, que si els calçons són molt curts, que si aquesta samarreta t'està molt estreta...

SUPÒSIT 6

David és un jove d'11 anys al que li encanta l'ordre i la neteja del seu dormitori. No li agrada jugar al futbol i mai es fica en baralles. Vol estudiar infermeria i poder tenir molts fills/es que cuidar i educar.

SUPÒSIT 7

El jove amb el que surto no para de mirar-me quan estic en línia pel WhatsApp. Suposo que serà perquè es preocupa molt per mi i vol saber a cada moment amb qui estic parlant.

SUPÒSIT 8

La meua al·lota no deixa d'organitzar escapades i sortides amb les seves amigues i amics. Algunes vegades em convida, però unes altres em diu que prefereix anar sola. Em sembla fantàstic, jo faig exactament el mateix.

SUPÒSIT 9

Tots els dies, en el temps d'esplai els meus amics i jo ocupam gairebé tot el pati jugant un partit de futbol. Avui les nines s'han enfadat i hi ha hagut una forta discussió. Estan fartes de rebre pilotades i de no poder gaudir del temps d'esbarjo. Al final hem decidit convidar-les a jugar a futbol amb nosaltres (mai les deixàvem) en dies alterns amb altres jocs.

SUPÒSIT 10

Aina acaba de deixar-ho amb la seva parella, portaven sis mesos junts. Albert és molt gelós i des de la ruptura no s'ha aturat de publicar en Tuenti i Facebook fotos compromeses d'Aina. Ella està molt preocupada i no sap com acabar amb aquest problema. Al final la seva decisió ha estat tornar amb ell i el tema s'ha resolt.

Activitat 2: (Dinàmica de grup) «Jo mai he...»

El grup classe s'asseurà en cercle amb les seves cadires. La dinàmica és senzilla, un/a alumne/a dirà una frase en alt relacionada amb una acció que comenci per "jo mai he...", per exemple:

"jo mai he recollit la taula", tot l'alumnat que mai hagi fet aquesta acció ha de canviar-se de lloc.

El paper dels i les observadores és analitzar i anotar les següents qüestions:

- Frase enunciada.
- Quantes persones canvien de lloc (És a dir mai han fet aquesta acció).
- Si són més ells o elles les persones que canvien de lloc.

Transcorreguts 15 minuts de joc, els i les observadores apuntaran en la pissarra els resultats.

A continuació es generarà un debat (mitja hora)

Hem d'analitzar en grup, quin tipus d'activitats fan més ells o elles o si estan igualades.

Observar si segueixen vigents els rols

25 de novembre

de gènere en diferents activitats i tractar de classificar aquestes accions en tres grups:

- Activitats a casa (relació amb tasques domèstiques)
- Activitats d'oci (dins i fora de casa)
- Activitats sobre com ens relacionam amb les altres persones.

Després de classificar les accions es pregun-

tarà al grup si coneixen els que són els "Rols de gènere", es farà una pluja d'idees sobre el terme, i posteriorment s'intentarà relacionar la definició de rols de gènere amb les accions recollides.

És important tenir en compte si han evolucionat les formes en què ens relacionam, quin tipus de coses enuncien més ells i elles. Com se senten en el joc, si ens sentim més cohibits uns que unes altres, quins tipus d'accions es repeteixen més i si existeix diferència a l'hora d'expressar-les.

La persona que dirigeixi el joc ha d'animar a donar frases o pot proposar temàtiques perquè el joc reflecteixi millor les accions que volem posar de manifest amb el debat posterior.

Conclusions: es dedicaran els últims 10 minuts a enunciar en positiu coses que podríem fer a classe respecte als rols de gènere que ens acostin a una convivència en igualtat.

vives,
lliures i
apoderades

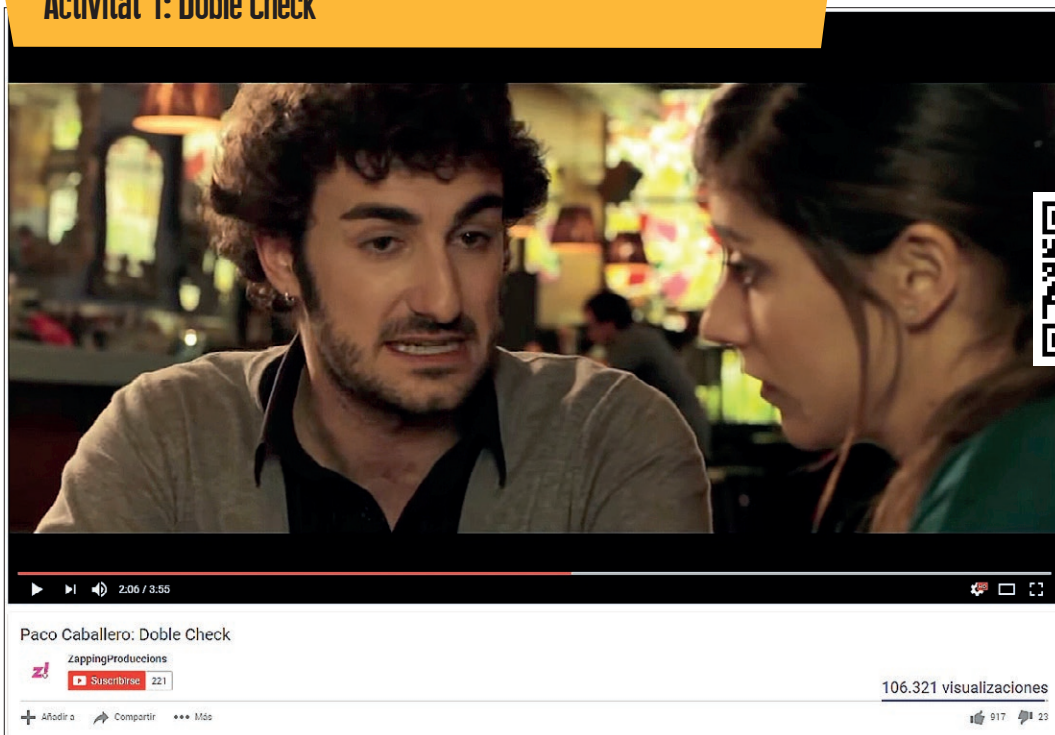

E.S.O.

Segon Cicle. De 14 a 16 anys

Activitat 1: Doble Check

OBJECTIUS:

- Sensibilitzar a l'alumnat davant la violència de gènere.
- Desvetllar els estereotips culturals sexistes existents en les relacions.
- Desmitificar la idea de l'"amor romàntic".
- Desenvolupar la cultura de la igualtat en les diferents relacions humanes, al centre educatiu i fora d'ell.

MATERIAL:

- Curtmetratge Doble check.
- Material de l'aula: pissarra, guix o retolador...
- Material de l'alumne: quadern, bolígrafs, internet...

METODOLOGIA:

- Dinàmica i participativa.
- El grup classe veurà el curtmetratge "Doble check", a través del següent enllaç: https://www.youtube.com/watch?v=8tmB-wF_J3c
- Tot seguit, es crearan petits grups de cinc o sis persones i comentaran que els ha semblat el curt i, encara que el sistema del doble check ha canviat una mica, ara es torna blau quan ho llegeixen, quina és la idea principal que es desprèn?
- La/el docent apuntarà en la pissarra el tema principal que hagi acordat cada grup i s'observaran les coincidèn-

cies. I apuntarà les conclusions a les quals vagin arribant.

- Sabeu el què és la violència de control? Poseu alguns exemples diferents als del curt. - Creieu que què controlin la teva ubicació, la teva forma de vestir, els teus amics/gues, és violència de control?
- L'exerceixen per igual al ·lots i al ·lotes?
- Per què pensau que això és així?
- La violència de control és violència de gènere? Per què?
- Què opinau del final, faríeu el mateix? Raonau la resposta.
- I per acabar, es generarà un debat sobre la temàtica generada pel curt, en gran grup: violència de control, el mite de l'amor romàntic, la figura del príncep blau, els rols de gènere...

PERIODITZACIÓ:

1 o 2 sessions. Entre una sessió i l'altra es pot deixar temps per a què a casa, a internet, busquin informació sobre els temes sobre els quals ha de tractar el debat.

Activitat 2: En el món dels nins, les joves no són copejades

OBJECTIUS:

- Sensibilitzar a l'alumnat davant la violència de gènere.
- Eradicar comportaments masclistes o de violència cap a les joves al centre.
- Lluitar per la igualtat efectiva.
- Trencar amb els estereotips de gènere.

MATERIAL:

- Mòbil o càmera que pugui fer vídeos, ordinador, projector, pantalla o televisió i DVD.

METODOLOGIA:

Per començar veurem el següent vídeo:

https://www.youtube.com/watch?v=QOokC_Vo3eA "Al món dels nins les dones no són copejades"

Després es plantejarà que, per grups de 4 o 5 persones, realitzin un vídeo similar (de

5 a 10 minuts), on es plantegi una situació d'agressió o de violència cap a una jove i quina seria la resposta de l'alumnat masculí. Per exemple, un partit de futbol mixt, l'ambient s'està encalientint perquè està molt renyit, Què succeeix?, Es profereixen

insults?, S'agredeix físicament?, ells arriben a pegar-les?, Quina hauria de ser l'actitud correc-

ta? Normalment, S'actua amb esportivitat?...

Visionar els vídeos a classe i posteriorment realitzar un debat sobre la violència de gènere, les seves conseqüències, mecanismes per combatre-la (l'educació i sensibilització sobre el tema). I per acabar, en la setmana del 25 novembre fer campanya de sensibilització sobre la VG. Realitzar tallers a les altres classes, visionant algun dels vídeos i comentant-los després.

PERIODITZACIÓ:

5 o 6 sessions (repartides en dates properes al 25 de novembre).

**vives,
lliures i
apoderades**

Batxillerat, F.P. y Educació de Persones Adultes

Activitats 1: Dones Kurdes en lluita contra l'ISIS

Abans del visionat del documental:

Començarem amb una recerca prèvia sobre la guerra de l'ISIS, en què consisteix i quins pobles estan implicats, què busquen amb aquesta guerra, quines són les seves intencions, etc. Analitzaran i indagaran el paper de les dones en aquest conflicte.

Investigarán com és el poble Kurd, on viuen, els seus costums, creences, condicions de vida, on estan assentats, etc. Aprofundiran en el paper de les dones en la vida i cultura Kurda.

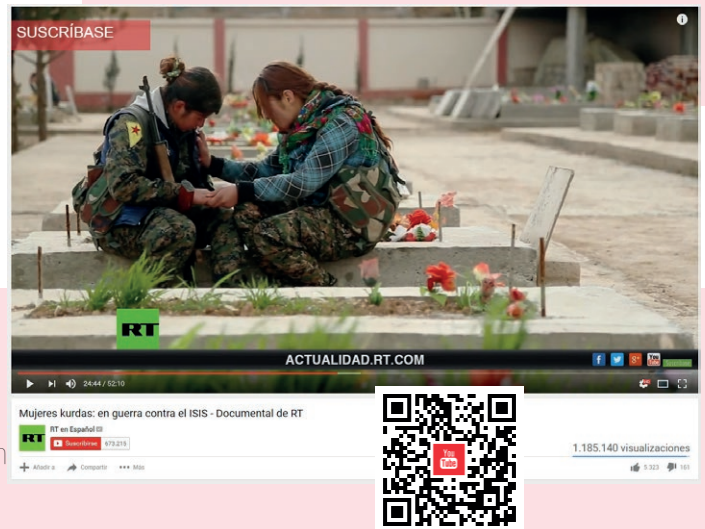
Després de visionat:

Una vegada vist el documental en petit grup contestaran el següent qüestionari:

1. Per què lluiten les dones Kurdes contra l'ISIS?
2. Quin és el paper de les dones a la guerra? Estan en igualtat amb els homes?
3. Compartiu l'opinió de Roni, company del grup?
4. A què juguen, qui porta el comandament del joc, qui fa les tasques domèstiques?
5. Visionau el minut 33:20. Per què diuen que els tenen por els homes de l'ISIS? Té sentit aquest argument?
6. Escoltau el documental en el minut 33:50. Què us sembla el que diu Chickek sobre la vida de les dones? Compartiu l'opinió? Pensau que les dones quan es casen són esclaves?
7. Posada en comú i debat de les conclusions tretes en els petits grups entre tota la classe.

Visionat del documental:

Mujeres Kurdas en lucha contra el ISIS
https://www.youtube.com/watch?v=q5GUEQmZ_gM

Activitat 2: ¿Es violencia?

S'elaboraran diverses targetes amb diferents matisos de violències cap a les dones. En grups debatran si són o no són violència cap a les dones:

- Decidir sobre la roba que porta la teva parella.
- Controlar les trucades de telèfon.
- Fer el menjar per a tota la família.
- Controlar les amistats de la teva parella, amb qui surt, quan,...
- Critica i menysprea les teves opinions.
- Controla els diners que tens i gastes.
- Cobrar menys que els homes.
- Dificultats per promocionar en el treball.

PEQUEÑOS Y GRANDES MACHISMOS COTIDIANOS

microMACHISMOS

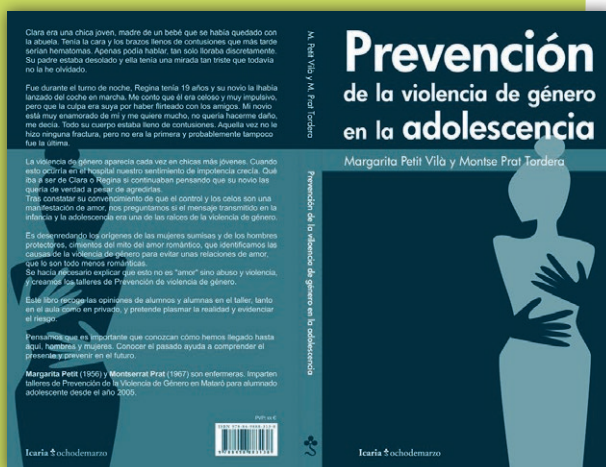
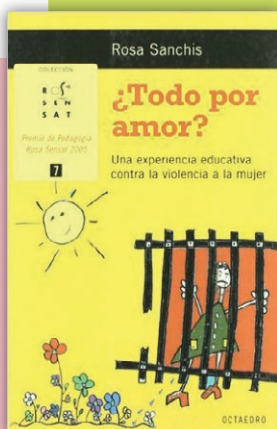
vives,
lliures i
apoderades

25 de novembre

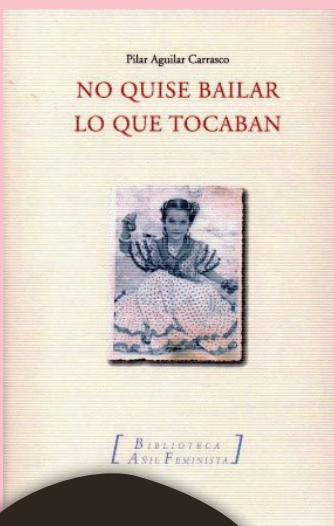
Recursos

Què llegir

¿Todo por amor?: Una experiencia educativa contra la violencia cap a la dona (Rosa Sensat) de Rosa Sanchis Caudet. Editorial Octaedro, S.L. 2006

MARGARITA PETIT VILA; MONTSE PRAT TORDERA, ICARIA, 2011

NO QUISE BAILAR LO QUE TOCABA P. AGUILAR CARRASCO, Ed. ALMUD, 2014

A força de pensar el temps personalment viscut aconseguim a sospitar el que van ser uns altres, que ja no estan. A molts dels que no ho van sofrir, Franco els sembla simplement una figura ridícula: baixet, bigotet, veu aflautada... però aquest home grotesc, de gran capot militar i adjectius desmesurats, va sembrar -secundat pels seus sequaços- primer el dolor, la mort i la desolació, després, més dolor, més oprobi, més angonya, més indignitat, més injustícia. La generació de l'autora (nascuts des de mitjan 40 fins a mitjan 50)

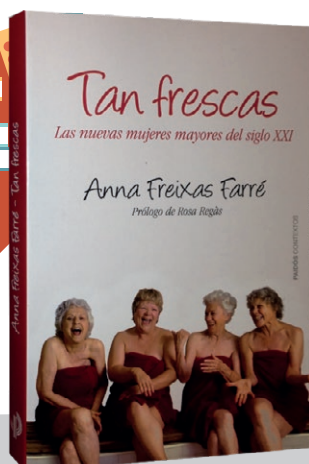
guir-

va tenir la sort de poder combatre-ho. Van intentar -i en el més bàsic ho van aconseguir- construir un altre estat de coses. Però nostra pobra vida política actual, el nostre baix nivell de participació i implicació ciutadana, l'insolent poder de l'Església, el posicionament reaccionari de la dreta espanyola, la nostra realitat en suma, està condicionada encara per l'herència, les ferides i cicatrius d'aquesta guerra i els posteriors quaranta anys de dictadura. Amb aquest relat, es pretén il·lustrar aquella etapa des de la perspectiva d'una nina nascuda en un poble andalus i serrà en acabar la Segona Guerra Mundial. Crescuda, doncs, sota el franquisme però que va aconseguir rebel·lar-se i lluitar per la llibertat personal i social.

(casadellibro.com)

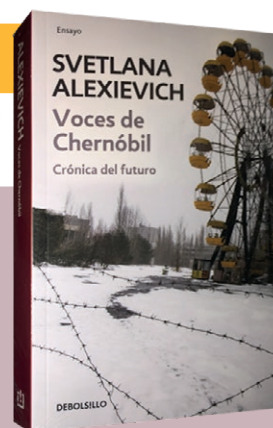

Amb *La amiga estupenda*, Elena Ferrante inaugura una trilogia enlluernadora que té com a teló de fons la ciutat de Nàpols a mitjan segle passat i com a protagonistes a Nanú i Lila, dues joves dones que estan aprenent a governar la seva vida en un entorn on l'astúcia, abans que la intel·ligència, és l'ingredient de totes les salses. La relació sovint tempestuosa entre Lila i Nanú té al seu voltant un cor de veus que donen cos a la seva història i ens mostren la realitat d'un barri pobre, habitat per gent humil que acata sense més la llei del més fort, però *La amiga estupenda* és molt més que un treball de realisme social: el que aquí tenim són uns personatges de carn i os, que intriguen al lector i ens enlluernen per la força i la urgència de les seves emocions. Per primera vegada Ferrante aborda una narració molt àmplia, posant en escena un veritable tableau vivant on no hi ha espai per al tòpic: tot és vida i tot respira al fil de la millor literatura. (casadellibro.com)

Una nova generació de dones majors comença a apuntar: són les filles del rock & roll i del feminisme, que avui tenen seixanta, setanta i vuitanta anys. Han trencat molts de motlles, són independents, actives i exigents, i els estereotips de la vella recatada no li serveixen. En aquest llibre renovador i necessari, l'autora posa nom a una infinitat de temes i situacions inèdites que experimenten les dones madures d'avui. (Resseña de l'editor)

Grupo Planeta. 2013

Què llegir

SVETLANA ALEXIEVICH, Editorial DEBOLSILLO, 2015

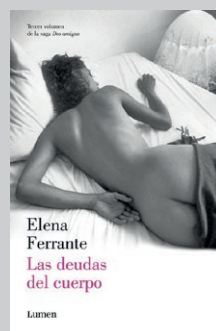
"A mitjanit vaig sentir un soroll. Crits. Vaig mirar per la finestra. Ell em va veure: *Tanca les finestretes i fica't al llit. Hi ha un incendi en la central. Vindrà aviat*".

El relat de l'esposa de Vasia, un jove bomber, obre aquest impactant llibre sobre les seqüeles que la catàstrofe de Txernòbil va deixar en persones que ho van viure i de la manipulació de la informació per part de les autoritats soviètiques.

Aquest llibre està plantejat com si fos una tragèdia grega, amb els seus cors i uns protagonistes marcats per una destinació fatal que fan sentir les seves veus a través de monòlegs. Però a diferència d'una tragèdia grega, a Txernòbil l'ordre no tornarà a restablir-se: no hi ha catarsi possible. (Resseña de l'editor)

Editorial Lumen. 2015

Almudena Grandes
LOS BESOS EN EL PAN

colección andanzas

ALMUDENA GRANDES, TUSQUETS EDITORES, 2015

Cal ser molt valent per demanar ajuda, però cal ser encara més valenta per acceptar-la. *Los besos en el pan*, una commovedora novel·la sobre el nostre present.

Què pot arribar a ocórrer-los als veïns d'un barri qualsevol en aquests temps difícils? Com resisteixen, en ple ull de l'huracà, parelles i persones soles, pares i fills, joves i ancians, els embats d'una crisi que «va amenaçar amb tornar-ho tot del revés i encara no ho ha aconseguit»? *Los besos en el pan* explica, de manera subtil i commovedora, com transcorre la vida d'una família que torna de vacances decidida al fet que la seva rutina no canviï, però també la d'un recentment divorciat al que se sent sanglotar darrera d'un envà, la d'una àvia que posa l'arbre de Nadal abans d'hora per animar als seus, la d'una dona que decideix reinventar-se i tornar al camp per viure de les terres que van alimentar als seus avantpassats?

En la perruqueria, en el bar, en les oficines o al centre de salut, molts veïns, protagonistes d'aquesta delicada novel·la coral, viuran moments agre-dolços d'una solidaritat inesperada, d'indignació i de ràbia, però també de tendresa i tenacitat. I aprendran per què els seus avis els van ensenyar, quan eren nins, a besar el pa.

(Resseña de l'editor)

vives,
lliures i
apoderades

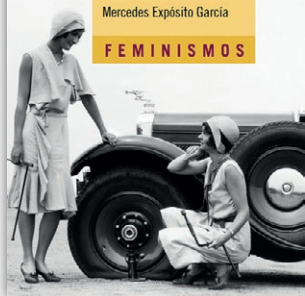
Què llegir

DE LA GARÇONNE A LA PIN-UP

Mujeres y hombres en el siglo XX

Mercedes Expósito García

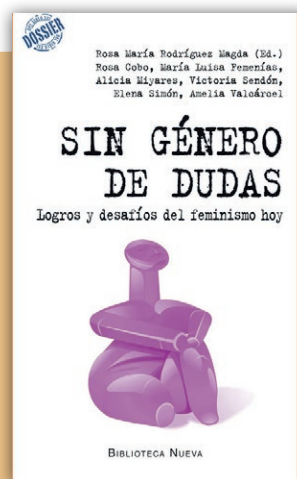
FEMINISMOS

MERCEDES EXPOSITO GARCIA
Editorial CÁTEDRA, 2016

De la garçonne a la pin-up desplega les dues produccions de la feminitat més importants del segle XX. La primera es construeix al voltant de la Primera Guerra Mundial i és impensable sense l'important moviment de dones que coneixem sota les denominacions de "sufragisme" i "fe-minisme". La segona té a veure amb els canvis econòmics, socials i culturals ocorreguts cap a la Segona Guerra Mundial, i per tant no podria concebre's sense els autoritarismes que van proliferar per tot Occident. I si la primera va tractar de trencar amb el vell ordre victorià que encotillava la vida de les dones, la segona tracta de fer-li marxa enrere a la llibertat que estaven aconseguint els costums i les maneres de vida de les dones modernes. Expressió d'un període d'acció política enèrgica, la "garçonne" aporta la novetat de la llibertat i la masculinització de les dones. Fruit d'una època de reacció, la "pin-up" va assumir la reconstrucció de la feminitat com a submissió. (Resseña de l'editor)

Aquesta és una reflexió sobre la història del feminisme, la construcció de la teoria feminista, la seva inserció en els nous moviments socials, les protagonistes més rellevants en el panorama internacional i espanyol, les seves propostes filosòfiques i d'activisme. Un apropament als debats més candents: democràcia paritària, multiculturalisme, polítiques de gènere, crisi del subjecte, sexualitat, coeducació, superació dels estereotips... Anàlisi d'un escenari plural i compromès: feminisme de la igualtat, de la diferència, queer, transfeminismes... (Resseña de l'editor)

ROSA MARIA RODRIGUEZ MAGDA
BIBLIOTECA NUEVA, 2015

Què veure: CURTS

El orden de las cosas (2010)

Un curtmetratge dels Germans Alenda, protagonitzat per Manuela Vellés, Mariano Venancio, Javier Gutiérrez i Biel Durán. Nominat al Premi Goya 2011 - Millor Curtmetratge de Ficció.

Què veure: PEL·LÍCULES

Angry Indian Goddesses
Índia, 2015

<https://www.youtube.com/watch?v=hfGsrMBsX1Q>

A la idíl·lica platja de Goa, Frieda, una exitosa fotògrafa, reuneix a les seves millors amigues el vespre de les seves noces. El grup és un exemple de la moderna societat Índia. Tot està llest per a una nit de celebració. Però falta un petit detall: Frieda no els ha dit a les seves amigues amb qui es casa.

Què veure: PEL·LÍCULES

Mustang. 2015. Rússia

En un petit poble, al nord de Turquia, cinc germanes òrfenes d'edats compreses entre els 12 i els 16 anys passen l'estiu en un jardí paradisiac de riures i jocs innocents sobre les ones del Mar Negre amb els joves de l'escola. No obstant això, la condició de la dona al país no trigarà a provocar rumors d'immoralitat i escàndol de les joves, així que els seus familiars, a través de la padrina i l'oncle, decideixen fer-se càrrec de l'assumpte; això és, preparar-les i precipitar-les cap a la seva destinació de futures esposes.

La Belle Saison. França, 2015

A París, en el 1971. Delphine coneix a Carole. La primera, filla de pagesos, es muda a la capital per aconseguir la independència econòmica i ser propietària de la seva pròpia vida. La segona té parella i viu feliçment els començaments del moviment feminista. A Delphine, misteriosa i reservada, li agraden les dones. Carole ni es planteja aquesta possibilitat. De la seva trobada sorgeix una història d'amor que desequilibrarà les seves vides en ensopegar amb la realitat.

Què escoltar: CANÇONS

Pasa la palabra hermana, del Grup «Perra Vieja»
Música Hardcore Punk Feminista

<https://www.youtube.com/watch?v=5UoSJFsagBs>

Què llegir/visitar

Revistes digitals

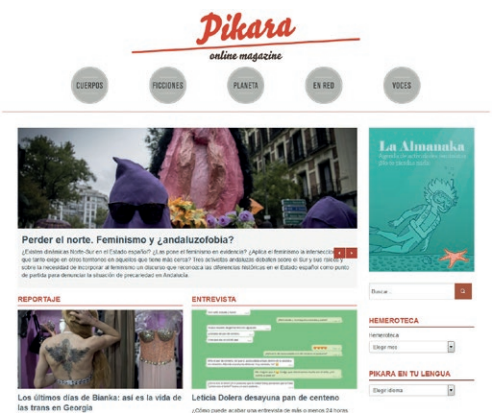

<http://conlaa.com/>

<http://tribunafeminista.org/>

25 de novembre

<http://www.pikaramagazine.com/>

vives,
lliures i
apoderades

25 de Novembre de 2016

Dia Internacional per a L'Eliminació de la Violència Cap a les Dones

Manifest de l'organització de Dones de la Confederació Intersindical

Vives, lliures i apoderades

Des de fa anys les dones estan reivindicant, la recuperació en uns casos o la concessió en uns altres, de drets que el patriarcat, en el seu intent de sotmetre a les dones, ens ha usurpat. Lluny de doblegar-nos, ens hem unit per lluitar pels nostres drets i des dels moviments feministes, ens hem mobilitzat per a dir que “ja n’hi ha prou”. Aquestes mobilitzacions van culminar en dues grans marxes a Madrid, el Tren de la llibertat en el 2014, pel dret de les dones a decidir i la marxa del 7N en el 2015, contra les violències masclistes. Aquests dos esdeveniments van suposar una fita, tant a Espanya com a nivell Internacional, doncs van aconseguir unir a col·lectius de dones i a persones a títol individual en un front comú, exigir mesures per eradicar tot tipus de violència cap a les dones.

Però el Patriarcat segueix intentant mantenir la seva hegemonia i poder, tant és així, que ha obert nous fronts de contesa que cerquen l'enfrontament entre els grups de dones. Així, en un intent de “divideix i venceràs” s’han tret a la palestra temes com són la regulació de la prostitució enfront de l’abolició de la mateixa; o la maternitat subrogada.

Els moviments feministes, i les dones, en general, hem d’estar alerta i tenir present allò que ens uneix: la lluita contra el Patriarcat, el masclisme i la cerca de la igualtat. No oblidem que tenim molt camí per recórrer. **No hem de baixar la guàrdia** davant: la quantitat de **feminicidis** que es produeixen tant en l’estat espanyol com en la resta del món. Fins avui són 86 les dones assassinades a Espanya pel simple fet de ser dona. No hem d’oblidar que les violències cap a les dones, no només no cessen sinó que cada vegada són més cruentes i comencen a edats més primerenques.

Davant la contínua i persistent criminalització de les dones que sofreixen violència sexual, hem d’exigir el nostre dret a sortir al carrer sense por, a l’hora que vulguem i vestides com ens vingui de gust.

Estar alertes i denunciar tota discriminació laboral i/o econòmica per ser dones, la bretxa salarial se situa en un 24% i el nombre de dones en situació de pobresa s’incrementa. Mentre la pobresa augmenta, la franja que separa les condicions d’homes i dones es va fent cada vegada major, no oblidem que el 70% de les persones en situació de pobresa són dones. Es tracta d’un fenomen conegut com la **feminització de la pobresa**. Reivindicar que la **salut de les dones** sigui tractada amb perspectiva de gènere, que es promoguin polítiques de promoció de la salut des de diversos enfocaments, en els quals es fa patent la necessitat de prendre mesures legislatives, fiscals, i canvis organitzatius, per donar la resposta adequada a les dones.

Exigir al Govern que la violència cap a les dones sigui considerada una qüestió d’Estat. Des de l’Organització de Dones de la Confederació Intersindical recolzem la proposta de la Plataforma 7N perquè el 2017 sigui l’any per a l’eliminació de les violències masclistes, i que es promoguin propostes concretes per a la seva eradicació.

Perquè les dones ens volem **“VIVES, LLIURES I APODERADES”**

Madrid, 25 de novembre de 2016

Organització de Dones de la Confederació Intersindical

vives,
lliures i
empoderades

Propostes Didàctiques

LLISTAT DE DONES I NINES ASSASSINADES PER VIOLENTS MASCLISTES DES DE L'1 DE GENER A 31 D'OCTUBRE DE 2016

1	1 gener	Josefa	80 anys	Barcelona	Agressor trabajador geriàtric
2	3 gener	Sense identificar	40 anys	Málaga	Agressor consumidor prostitució
3	4 gener	Mariana	43 anys	Madrid	Agressor parella
4	5 gener	Silvia	33 anys	Galápagos (Guadalajara)	Agressor ex parella
5	7 gener	Tirela	21 anys	Alange (Badajoz)	Agressor ex parella
6	13 gener	Lucinda	43 anys	Vila-Seca (Tarragona)	Agressor ex parella
7	21 gener	Maria	74 anys	València	Agressor parella
8	23 gener	Lisa Jane	49 anys	Palma de Mallorca	Agressor parella
9	26 gener	Alicia	17 meses	Vitoria	Agressor conegut madre
10	27 gener	Ascensión	46 anys	Avilés	Agressor parella.
11	4 febrer	Valeriana	80 anys	Talavera	Agressor fill
12	11 febrer	Ana	40 anys	Becerrá	Agressor ex parella
13	11 febrer	Sense identificar	54 anys	Estepona (Málaga)	Agressor amic
14	12 febrer	Sense identificar	60 anys	Fuengirola (Málaga)	Agressor parella
15	13 febrer	Paqui	72 anys	València	Agressor parella
16	19 febrer	Rosa	57 anys	Porto do Son (Coruña)	Agressor parella
17	22 febrer	Soraya	37 anys	Miralbueno(Zaragoza)	Agressor ex parella
18	24 febrer	Sara	31 anys	Sevilla	Agressor violador
19	6 març	Fátima	19 anys	Oria (Almería)	Agressor veí
20	11 març	Elena	42 anys	Coslada (Madrid)	Agressor consumidor prostitució
21	11 març	Victoria	19 anys	Son Servera (Mallorca)	Agressor ex parella
22	14 març	Silvia	35 anys	Gijón	Agressor ex parella
23	14 març	Josefa	63 anys	Pozo Alcón (Jaén)	Agressor consumidor prostitució
24	9 abril	Tatiana	24 anys	Lugo	Agressor ex parella
25	12 abril	Carmen	48 anys	Benidorm (Alacant)	Agressor parella
26	14 abril	Cristina	47 anys	S. Feliu Llobregat (Barcelona)	Agressor parella
27	17 abril	Yolanda	48 anys	Salamanca	Agressor ex parella
28	24 abril	Sense identificar	47 anys	Valls (Tarragona)	Agressor consumidor prostitució
29	25 abril	Marta	43 anys	El Ferrol	En investigació
30	8 maig	Rosario	72 anys	Zaragoza	Agressor parella
31	11 maig	Candelaria	50 anys	S.Cruz Tenerife	Agressor ex parella
32	12 maig	Sense identificar	37 anys	Canyelles (Barcelona)	Agressor ex parella
33	16 maig	Catherine	23 anys	Madrid	Agressor ex parella
34	29 maig	Lucia	47 anys	Port de Pollença (Mallorca)	Agressor parella
35	1 juny	Jana	32 anys	Sevilla	Agressor parella
36	4 juny	K.A.	25 anys	Adeje (Sta. Cruz de Tenerife)	En investigació
37	10 juny	Cristina	36 anys	Torre Pacheco (Murcia)	Agressor veí (violació)
38	11 juny	Aránzazu	40 anys	Badalona (Barcelona)	Agressor parella
39	15 juny	Margarita	60 anys	Vitoria	Agressor conegut
40	21 juny	Sense identificar	31 anys	Gironella (Barcelona)	Agressor cosí
41	22 juny	Christelle		Angelu (Gastéiz)	Agressor parella
42	22 juny	Emma	17 anys	Angelu (Gastéiz)	Agressor parella
43	22 juny	Carla	11 anys	Angelu (Gastéiz)	Agressor pare
44	23 juny	Anastasia	40 anys	Maspalomas (Gran Canaria)	Agressor exparella
45	2 juliol	Teresa	47 anys	Lepe (Huelva)	Agressor ex parella

vives,
lliures i
apoderades

LLISTAT DE DONES I NINES ASSASSINADES PER VIOLENTS MASCLISTES DES DE L'1 DE GENER A 31 D'OCTUBRE DE 2016

46	7 juliol	Sense identificar	48 anys	Madrid	En investigació
47	7 juliol	Sense identificar		Tenerife	En investigació
48	7 juliol	Sense identificar	50 anys	Málaga	En investigació
49	10 juliol	Karla	22 anys	Melilla	Agressor ex parella
50	11 juliol	Alexandra	32 anys	Zaragoza	Agressor ex parella
51	11 juliol	Carmen	71 anys	Frigiliana (Málaga)	Agressor parella
52	17 juliol	Benita	49 anys	Aranda del Duero (Burgos)	Agressor parella
53	20 juliol	Krizstina	43 anys	Benicàssim (Castelló)	Agressor parella
54	23 juliol	Arantzazu	51 anys	Bilbao	Agressor ex parella
55	5 agost	Pilar	64 anys	Cádiz	Agressor ex gendre
56	8 agost	Xue Sandra	32 anys	Alcúdia (Mallorca)	Agressor parella
57	17 agost	Johana	32 anys	Torrevieja (Alacant)	Agressor parella
58	17 agost	Janaína	39 anys	Pioz (Guadalajara)	En investigació
59	17 agost	Maria Carolina	4 anys	Pioz (Guadalajara)	En investigació
60	21 agost	Juana	58 anys	Moya (L. Palmas, Canarias)	Agressor parella
61	23 agost	Jane	58 anys	S. Brígida (G. Canaria)	Agressor parella
62	23 agost	Sara	28 anys	Salou (Tarragona)	Agressor consumidor prostitució
63	26 agost	Mayte	59 anys	Ciutadella (Menorca)	Agressor fill
64	27 agost	Sense identificar		Algeciras (Cádiz)	Agressor parella. En investigació
65	1 setembre	Sense identificar	42 anys	Arona (Tenerife)	Agressor fill
66	8 setembre	Teresa	57 anys	Málaga	Agressor fill
67	8 setembre	S.C.	32 anys	Madrid	En investigació
68	15 setembre	Florentina	32 anys	Esplugues de Llobregat	Agressor ex parella
69	17 setembre	Ada	34 anys	Eivissa	Agressor ex parella
70	18 setembre	Sense identificar		Premià de Mar (Barcelona)	Agressor parella
71	6 octubre	Mónica	32 anys	Arévalo (Ávila)	Agressor parella
72	10 octubre	Isabel	89 anys	Alacant	Agressor nebot
73	16 octubre	Estefania	26 anys	Olivares (Sevilla)	Agressor ex parella
74	17 octubre	Sense identificar,	37 anys	Masquefa (Barcelona)	En investigació
75	20 octubre	Isabel	51 anys	Fuentes Oñoro (Salamanca)	Agressor parella
76	26 octubre	Luisa	63 anys	Las Palmas G Canaria	Agressor fill
77	27 octubre	Lorena	32 anys	Tenerife	Agressor consumidor prostitució
78	28 octubre	Sense identificar	75 anys	Calpe (Alacant)	Agressor parella
79	29 octubre	Vanesa	15 anys	Chella (València)	Agressor amic

Fonts: *Intersindical Valenciana fa el seguiment anual dels assassinats segons notícies aparegudes en premsa, Ministeri de Sanitat, Serveis Socials e Igualtat i Femicidio.net.*

Homes i nins assassinats:

- Juan José, de 37 anys, Santa Ponça (Mallorca)
- Jhon Pepe, de 43 anys, Madrid
- S.I., 18 mesos, Campovermoso (Níjar)
- David, 12 mesos, Pioz (Guadalajara)
- Marcos, 39 anys, Pioz (Guadalajara)

Les estadístiques oficials només comptabilitzen les dones assassinades a mans de les seves parelles o ex-parelles. Nosaltres comptam totes, no només les que mantienien aquesta relació amb l'agressor. Un altre tipus de violència brutal contra les dones és aquella exercida pels fills a les mares, que es contempla com a violència domèstica i no de gènere, encara que per a nosaltres és una manifestació més del masclisme. Les dades van actualitzant-se segons es confirmen les primeres notícies.

Confiam que arribi un dia que no haguem de fer aquest seguiment, que fem per visibilitzar a totes les dones i nines que han estat assassinades per delinqüents masclistes. Per elles, per totes PROU DE VIOLENCIA CONTRA LES DONES!

25 de Novembre 2016

Propostes Didàctiques

Educació Infantil, Primària, E.S.O., Batxillerat i F.P.A.

